



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Magnum Matrimonij Sacramentum Casibus Practicis Expositum

Reutlinger, Ignaz

Augustæ Vindelicorum, 1716

VD18 10508716

Casus Mariti ad Ordines promoti ex falsa relatione de obitu uxoris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40059



§. II.

O R D O .

C A S U S

Mariti ad Ordines promoti ex falsa relatione de obitu uxoris.

Heribertus rixosam conjugem pertæsus, clam, eam deser-
tâ, discessit è patria, quin diu resciretur, quò abiisset;
tandem compertum est, Romæ ipsum morari inter
domesticos cujusdam Cardinalis; crebris itaque lite-
ris hortati sunt eum amici; & consanguinei, ut in patriam,
& ad uxorem reverteretur, sed persuaderi is non potuit. De-
nique ut intentatum nihil omitterent, finxerunt epistolam, qua
mortem conjugis nunciarunt, eique addiderunt testimonia,
quæ dubium omne poterant adimere, rogantes, ut nunc sal-
tem rediret ad suos, postquam elatum esset, quod in ædibus
suis displicere poterat. Acceptis hisce literis, & attestationibus
Heribertus, lætus, obtinuisse se libertatem à conjugali vinculo,
statuit vitæ conditionem mutare, breviq̃ue temporis intervallo
patrociniò Cardinalis, in ejus familia erat, id consecutus est,
ut

ut ad Sacros Ordines, ipsumque Sacerdotium promoveretur; tum verò, petita ab Eminentissimo Patrono suo veniã, voluit revifere patriam, Romam rediturus, quàm ptimùm de bonis fuis, rebusque domesticis disposuiffet. Sed aliud evenit, quàm ipfe opinabatur, nam ubi patriam attigit, deceptum fe deprehendit mendacibus fuorum literis, & commentitijs figmentis, quàmque defunctam hi testati funt, vivam, valentemque reperit suam Xantippem.

Q. An valida fuerit hæc Ordinatio, & quid deinceps agendum Marito huic Presbytero?

SYNOPSIS.

1. *Cur Ordo Sacer specialem locum habeat inter impedimenta dirimentia Matrimonij?*
2. *Eriam antiquitus Clericis in Sacris Ordinibus constitutis illicitum erat transire ad nuptias, non tamen fuit Ordo semper impedimentum dirimens.*
3. *Hodie majores Ordines impediunt, & dirimunt Matrimonium contrahendum.*
4. *An obligatio abstinendi à nuptijs, & continentiam servandi, quam habent ejusmodi Clerici, oriatur ex voto, an ex præcepto Ecclesie?*
5. *Ut ordinati obligentur ad castitatem, habeantque impedimentum dirimens Matrimonij, debet Ordo valide collatus esse.*
6. *Infantes tamen, quantumvis ante usum rationis validè ordinentur, istud impedimentum non contrahunt, nec obligantur ad continentiam.*

7. Contrarium dicendum est de ordinatis ante pubertatem post usum rationis obtentum.
8. Qui metu gravi, & injusto compulsus suscepit Sacros Ordines, ex multorum opinione nullum contrahit impedimentum.
9. Magis placet Sententia opposita.
10. Quo modo in istis Ecclesia Græca conveniat cum Latina, aut ab eadem discrepet?
11. Matrimonium prius contractum per Sacros Ordines postea susceptos non dirimitur, in quo differt Sacer Ordo à professione Religiosa.
12. Potest maritus suscipere Sacros Ordines, si uxor in hoc consentiat, ubi simul exanimatur, ad quid tunc ipsa obligetur, & num, si postea carnaliter cognoscatur à viro, habita inde proles sit illegitima?
13. Uxore dissentiente, validè quidem ordinatur maritus, sed illicitè, manetque obnoxius pœnæ Ecclesiasticae, & potest ab uxore revocari, quo casu reddere tenetur debitum conjugale, sed petere non potest.
14. Respondetur ad quæsitæ præsentis casûs.

I **H**oc quoque impedimentum æque, ac præcedens, est ad impediendum, & dirimendum Matrimonium, non jam contractum, sed contrahendum, id enim efficit, ut qui suscepit sacros Ordines, uxorem deinceps ducere neque licitè, neque validè possit, unde, ne quid inficiet, casus propositus propriè loquendo huc non pertinet, utpote qui agit non de uxore assumptis sacris Ordinibus superinducta, sed de Marito uxore vivâ, nec consentiente, sed ignarâ, ad SS. Ordines promotò; proponendum nihilominus duxi hîc præsentem casum, quem intellexi è viro fide digno

S f f

digno ante annos non admodum multos in loco mihi non incognito evenisse, ad quem, quid respondendum sit, antequam dicatur, prius examinanda sunt, quæ ad impedimentum Ordinis spectant, in quantum illud dirimit subsequens Matrimonium, irritumque, & invalidum reddit, quæ proinde propriè ad hunc locum pertinent.

Et verò hoc ipsum impedimentum seorsim velle exponere superfluum videri posset, quippe quod jam superius continebatur in impedimento voti solemnitis, quale est etiam illud, quod includitur in sacris Ordinibus, meritò tamen specialem sibi locum postulat, quia Authores aliqui, quos citat *Sanctus* l. 7. *disp.* 27. n. 9. arbitrati sunt, & docuerunt, Ordinem sacrum, hoc est, Subdiaconatum, & reliquos superiores, obligare ad castitatem non ratione inclusi voti, sed ratione sui ipsius, dirimique Matrimonium, & obligari huiusmodi Clericos ad continentiam non ex predicto voto, sed ex præcepto Ecclesiæ; imò quod votum appellatur ab A.A. sacro Ordini annexum, aliud in re non esse, quàm ipsam hanc obligationem jure Ecclesiastico inductam ad non ducendam uxorem post sacros Ordines susceptos, & ad perpetuam continentiam deinceps servandam, hancque obligationem, ajunt, vocari votum continentiae implicitum, & quidem solemnè ideo, quia ad instar voti solemnitis dirimit

subsequentem Matrimonij contractum. Alij contra hoc totum, quòd Clericus in Majoribus constitutus nequeat transire ad nuptias, & ad omnimodam castitatem obligetur, adscribunt voto, quod in susceptione Ordinum implicitè emittitur, quia in re multum decipitur, qui putat, perinde esse, an quis unum, an alterum asserat, dummodo dicat, adesse obligationem ad continentiam, sive deinde ex voto hæc proveniat, sive ex præcepto Ecclesiæ, quia si aliud non adest, quod imponat hanc obligationem, quàm præceptum Ecclesiæ, tunc sanè valebit dispensatio Pontificia ad ineundum Matrimonium etiam sine causa concessa, non verò, si obligatio oriatur ex voto, quia istius dispensatio sine justa causa non solum illicita, sed etiam invalida est, Verùm de hac quæstione plura inferrius.

2. Certum iterea est, statim ab initio nascentis Ecclesiæ illicitum semper fuisse, post susceptos SS. Ordines Presbyteratus, & Diaconatus contrahere Matrimonium, ut manifestum est ex *can.* 25. *aliàs* 27. *Apostol.* & Apostolica traditione. De Subdiaconatu tamen id ipsum non constat, sed potius contrarium colligitur, quòd nempe non habuerit annexam obligationem non contrahendi Matrimonium, quia in primitiva Ecclesia inter Ordines *sacros*, ex obligatione continentiae sic nuncupatos, non numerabatur, ut habetur in *c.*

A mulier

A multis. De Aetat. & qualit. Ordinand. Dicastillo disp. 1. de Sacram. Ord. dub. 24. n. 336. Basil. Pontius l. 7. c. 24. n. 6. postea verò prædicta prohibitio innovata est, & extensa ad ipsos usque Subdiaconos jain Concilio Romano sub Syvestro habito can. 8. Nullum autem Subdiaconorum ad nuptias transire præcipimus &c. Idem rursus statutum in Sexta Synodo Generali in Trullo can. 6. apud Barthol. Carranza in Summa Conciliorum: Si quis autem eorum, qui in Clerum accedunt, velit lege Matrimonij mulieri conjugij, antequam si ypo- diaconus, vel Diaconus, vel Presbyter ordinetur, hoc faciat, qui Canon, plerisque alijs rejectis, receptus, & approbatus est in cit. c. Amultis, iterumque id ipsum, ut plura non adducam, præceptum est in Concilio Romano sub Innocentio II. ut habetur can. 2. dist. 28. Decernimus, ut ij, qui in ordine Subdiaconatus, & supra, uxores duxerint, aut concubinas habuerint, officio, atque Ecclesiastico Beneficio careant. per quas prohibitiones SS. Ordines Presbyteratus, Diaconatus, & Subdiaconatus nuptias impediabant, non tamen semper etiam dirimebant juxta Rebelleum p. 2. de oblig. Just. l. 3. q. 12. n. 4, & Dicastillo disp. 7. de Matrim. dub. 18. n. 170. usquedum tandem hujusmodi Matrimonia fuerint penitus etiam annullata, & irrita declarata, quod quoniam tempore statutum fuerit, certo dici non potest. Vasq. tom. 3. in 3. p. D. Th. disp. 249. c. 4. n. 37. id evenisse arbitratur sub Calixto

II. qui, ut habetur can. Presbyteris. Dist. 27. interdixit Presbyteris, Diaconis, Subdiaconis, & Monachis contrahere Matrimonia, & contracta disjungi præcepit, non alia ratione, nisi quia ejusmodi personas ad contrahendum inhabiles efficere voluit; separatio enim conjugum non obscurum indicium est, ex quo colligamus, Matrimonium fuisse nullum. Et ne quis putet, per hanc disjunctionem aliud non præcipi, quam separationem à toro, ne illicitè conjuncti, peccaminosè utantur debito conjugali, quamvis de cætero ratur, validumque sit Matrimonium, quem sensum alicui fortassis ingenerare posset Glossa in cit. can. V. Disjungi. ubi ait: *quoad carnis copulam, item: Matrimonium non dicitur dissolvi, quod ab initio nullum fuit, idcirco ut dubium omne eximatur, & plenè constet de nullitate talis Matrimonij, postea Innocentius II. in Concilio Romano verbis clarissimis ea irrita declaravit can. Ut Lex. 27. q. 1. ubi, postquam præcipit, ut in sacris Ordinibus constituti Episcopi, Presbyteri, Diaconi, Subdiaconi, qui Matrimonium contrahere præsumpissent, à suis uxoribus separentur, statim subjungit istius rei causam his verbis: hujusmodi namque copulationem, quam contra Ecclesiasticam regulam constat esse contractam, Matrimonium non esse censemus &c.:* supponit igitur Pontifex, per legem Ecclesiasticam jam prius latam non tantum fuisse vetita hæc Matrimonia, verum

S I I 2

etiam

etiam ita prohibita, ut nulla, & irrita essent; & quia aliud ius, ubi irritentur, non extat, nisi ij canones; in quibus jubentur sic conjuncti à se invicem separari, evidens indicium est, ideo præcipi, ut separentur, quia ejusmodi Matrimonia nulla sunt.

3. Ex Iuribus recentioribus indubitatum hodie est, Ordinem sacrum, etiam Subdiaconatus, dirimere Matrimonium; quisquis enim SS. Ordinum aliquo initiatur, emittit tacite votum solemnne castitatis, quod est impedimentum dirimens, proinde nuptias invalidè contrahit, ut manifestum est ex c. 1. Qui Clerici, vel voventes c. 1. De Cleric. conjug. ubi Alexander III. ita statuit: *Sed si in Subdiaconatu, & alijs superioribus Ordinibus uxores accepisse noscuntur, eos uxores dimittere, & penitentiam agere de commisso per suspensionis, & excommunicationis sententiam compellere procureris.* Adhuc clariùs idem asserit Bonifacius VIII. c. Vn. De Voto in 6. præsentis declarandum duximus oraculo Sanctionis, illud solum votum debere dici solemnne, quantum ad post contractum Matrimonium dirimendum, quod solemnizatum fuerit per susceptionem Sacri Ordinis, aut per professionem expressam, vel tacitam factam alicui de Religionibus per Sedem Apostolicam approbatis, & novissimè in Concilio Tridentino Sess. 24. can. 9. *Si quis dixerit, Clericos in sacris Ordinibus constitutos &c. posse Matrimonium contrahere, contractumq; validum esse, non obstante le-*

ge Ecclesiastica, vel voto &c. anathema sit; circa quos textus duo consideranda sunt, Primum est, hoc votum non ex Iure naturali, aut Divino, sed solum Ecclesiastico dirimere Matrimonium, nam dicitur in adductis textibus, illud dirimere, quia, & quatenus solemnne est, ut autem sit solemnne, non habet ex natura sua, sed solum ex Ecclesiæ constitutione; consequenter ex hac sola Matrimonium dirimit, ut dictum est in casu præcedente n. 3. De Voto solemnne castitatis in Professione Religiosa. 2. Ipsum quoque Concilium Tridentinum hanc dirimendi vim, & impotentiam contrahendi Matrimonium attribuit non legi Divinæ, sed Ecclesiasticæ, vel voto, quo loco dum ait; *non obstante lege Ecclesiastica, vel Voto,* relinquit in medio, & indecisam eam questionem, cujus supra in num 1. mentio facta est, nempe an obligatio ad continentiam in Clericis oriatur ex proprio Voto, an verò ex præcepto Ecclesiæ, volentis sacros Ministros immediatè ad castitatem obligare.

4. Circa hanc quæstionem, ut modò juxta promissionem superius factam aliquid dicam, notandum est, votum, quod Clerici emittunt in susceptione SS. Ordinum, duo comprehendere, nimirum ut abstineant à contrahendis nuptijs; tum ut ab omni actu venereo. Ad hoc, certum est, obligare votum ex natura sua; ut verò hoc votum Clericorum inhabilem efficiat ad contrahendum

trahendum Matrimonium, inquiturque post susceptos Ordines conjugium irritum, nullumque reddat, id sanè, ut ex suprâ allatis textibus patet, totum habetur ex constitutionibus Ecclesiæ, quæ voluit, ut istud votum esset impedimentum dirimens; nec erit, opinor, quem inter SS. Ordinum candidatos hæc observatio, praxisque Ecclesiæ latere queat, ut possit ignorantiam prætere, seque ab onere castitatis eapropter eximere, cum præsertim strictissimæ huius obligationis ad continentiam diligentissimè ab Episcopo admoneantur Ordinandi his verbis: *Filij dilectissimi ad Sacrum Subdiaconatus Ordinem promovendi, iterum atque iterum considerare debetis, quòd si hunc Ordinem susceperitis, castitatem, Deo juvante, servare oportebit; quia verò contingere posset, reperiri aliquem tantæ malitiæ, ut Sacrum Ordinem suscipiens, expressè nolle se obligare ad castitatem, talis sanè maneret Ordinatus, ponitur enim, habuisse intentionem suscipiendi Sacramentum Ordinis; maneret etiam obligatus ad castitatem, nec posset contrahere Matrimonium licitè, aut validè: sed profectò hæc obligatio tunc non proveniret ex voto, quia id neque implicitè, neque explicitè emisit; ergo datur tunc saltem hæc obligatio immediatè ex præcepto Ecclesiæ, quia autem ostendi non potest Lex aliqua Ecclesiastica, quæ specialiter lata sit pro ijs tantum,*

eosque solùm obliget ad castitatem, qui vel ex ignorantia, vel ex malitia voto non adstringuntur, dicendum mihi videtur, universim omnes SS. Ordinibus initiatos obligari ad continentiam, & Matrimonium postea contractum irritum, nullumque esse, tum ratione voti, quod ex præscripto Ecclesiæ tenentur implicitè emittere, quando ordinantur, tum etiam ex Lege Ecclesiastica, specialiter lata in reverentiam Status Clericalis, quem oportet ab operibus carnis omnino esse sejunctum; cuiusmodi præcepta extant in can. 8. dist. 27. ubi Callistus II. ita præcipit: *Presbyteris, Diaconis, Subdiaconis, & Monachis concubinas habere, seu Matrimonia contrahere, penitus interdiximus; contracta quoque Matrimonia ab huiusmodi personis disjungi, & personas ad penitentiam redigi debere juxta Sacrorum Canonum diffinitiones judicamus.* can. Proposuiti, dist. 82. c. A multis. De Ætate, & qualit. Ordinand. &c. Ita Palao *disp. unic. de Sacram. Ordinis pu. 17. n. 5.* Rebellus *p. 2. de Oblig. iust. L. 3. q. 12. n. 7.* Tambur. *L. 7. de Ordine c. 3. §. 3. per totum.* Perez *disp. 27. de Matr. Sect. 2. n. 9.* Coninck *disp. 10. dub. 12. n. 130.* Hurstad. *tract. de Ordine. difficult. 26. & disp. 16. de Matr. difficult. 1. n. 1.* nec in re ipsa à nobis dissentiant, si bene examinentur, Sanchez, Layman, Dicastillo, Sporer, & alij, qui hoc adscribere videntur soli voto in susceptione Ordinum tacitè emisso.

In

In illo autem non assentior Ægydio Coninck quòd *l. c. n. 131.* ait, Religiosum Sacris initiatum, si fornicetur, obligatum esse, utramque circumstantiam professionis, & Ordinis manifestare; nam, esto, utraque qualitas Religionis, & Ordinis Matrimonio contrahendo impedimentum præstet, & actum Venerem prohibeat, quia tamen hoc impedimentum, & hæc prohibitio eundem Religionis finem spectant, diversa peccata non sunt censenda constituere, sicuti cum die Domini festum alicujus Sancti ex præcepto observandum incidit, & in Quadragesima aliqua vigilia, Palao *l. c. n. 6.* Dicastillo *disp. 1. de Sacram. Ord. dub. 26. n. 404.*

5. Caterum ut Sacer Ordo inducat impedimentum dirimens, necesse est, ut validè susceptus sit, nam invalidè ordinatus ob defectum aliquem substantialem, v. g. quia ordinans se finxit Episcopum, ad nihil obligatur ex communiore Sententia, proinde validè potest, & licitè contrahere Matrimonium, cum nec simpliciter quidem castitatis voto teneatur. Ratio est, quia iste primario intendit SS. Ordines; vovere autem castitatem solum intendit secundario, & dependenter à Sacris Ordinibus; cum igitur hi nulli sint, nullum etiam est votum, nam principali cessante, accessorium quoque cessat, *L. Cum principalis 178. ff. De R. I. Sauch. L. 7. disp. 27. n. 13.* Coninck

disp. cit. dub. 14. n. 133. Comptonus *Cursus Theol. tom. 2. disp. 104. De Imped. Matrim. Sect. 1. n. 6.* Perez &c. Idem est, si adultus non haberet intentionem suscipiendi Ordines, sic enim eos revera non suscipit, quia nemo adultus validè suscipit Sacramenta, nisi ea suscipere intendat, unde cum iste Ordines non habeat, ad servandam castitatem, & alia onera SS. Ordinum non obligatur, neque laborat impedimento Matrimonium dirimente, peccavit tamen peccato Sacri-legij propter defectum debitæ intentionis, ut per se patet. Tambur. *L. 7. de Ordine. c. 3. §. 3. n. 12.* Palao *l. c. n. 7.*

6. Major est controversia, an infans ante usum rationis, & annos discretionis SS. Ordinibus initiatus obligetur ad castitatem servandam, habeatque impedimentum dirimens, postquam pervenerit ad plenioram aetatem? circa quod dubium suppono cum communi, solo ferè Durando, & Petro Soto exceptis, quamquam illicitè, & cum gravissimo peccato SS. Ordinibus iniciantur infantes, validè nihilominus ordinari; hos verò sic ordinatos non obligari ex voto, certum est, quia votum est actio personalis, ejusque obligatio non potest merè ab extrinseco imponi; puer autem ante usum rationis talis actionis capax non est; unde dissensio inter DD. solummodo est de obligatione ex præcepto, seu

feu constitutione Ecclesiæ. Et quidem, Sacrum Ordinem susceptum ante usum rationis, dirimere Matrimonium, & obligare ad castitatem, præter Paludanum, & Ledesnam affirmant ex RR. Hurtadus *disp. 16. de Matrim. difficult. 2. n. 4.* & Rebellus *l. 6. n. 9.* probantque suam opinionem ex Regula Juris 42. in 6. *Accessorium naturam sequi congruit principalis*: atqui principale hic sunt character, & potestas Ordinis, obligatio autem ad continentiam est accessorium: ergo cum illa validè collata sint, hæc etiam valida erit, consequenter sic ordinatus ad castitatem obligatur.

Verùm opposita Sententia communis est, & vera, quam tenent *Vasq. tom. 3. in 3. p. S. Th. disp. 246.* *Sanch. L. 7. disp. 30. n. 3.* *Bonac. q. 3. de Imped. Matrim. pu. 9. n. 14.* *Coninch, Palao, Perez, Sporer, Præposit. & innumeri alij.* Ratio est, quia sicuti Christus voluit, continentiam solùm esse consilij, & neminem sine suo consensu ad eam obligari, ita similiter Ecclesia neminem vult alia ratione ad eam obligare, præsertim immeritum, cui fieret injuria, si ei omnino invito tantum onus imponeretur: unde obligatio ad continentiam tunc solùm sequitur ut aliquid accessorium Sacros Ordines validè susceptos, quando hi liberè, & voluntariè suscepti sunt, quod in infante ante usum rationis ordinato factum non

est. Hic igitur postquam ad annos discretionis pervenerit, potest vel in Ordine suscepto permanere, & eligere statum Ecclesiasticum, vel, si maluerit, sæcularem, & liberè uxorem ducere, atque ad hæc ipsi optio danda est: quòd si adeptus sufficiens judicium, & conscius suæ libertatis statum Ecclesiasticum elegerit, aut semel liberè actum Sacri Ordinis exercuerit, statim suscipit obligationem SS. Ordinibus annexam, nec eam Sententiam postea mutare potest; si autem voluerit contrahere Matrimonium, manet suspensus ab usu Ordinis.

7. Prædictam doctrinam plures DD. extendunt etiam in eos, qui post obtentum usum rationis ordinati sunt ante pubertatem, quos opinantur, nullum contrahere impedimentum dirimens, nec obligari ad servandam castitatem, nisi pubertatem adepti ratam habeant Ordinis sacri susceptionem. Ratio ipsorum est, quia Votum solemne Religionis citius emissum irritum est *c. Ad nostram. De Regular. imò post Tridentinum Concilium Sess. 25. c. 15. de Regular.* irrita est Professio facta ante annum decimum sextum completum: putant ergo, idem dicendum esse de voto continentiae ordinati ante annum decimum sextum, quia eadem hic militat ratio, scilicet levitas ingenij puerorum, qui faciliè inducuntur; ut aliquem statum amplectantur, cujus eos po-
stea

itea poeniteat. ita Filliuc. *tr. 10 p. 2.*
6. 4. n. 128. Rebuffus *in praxi bene-*
fic. tit. de Clericis malè promotis. Glossa
2. n. 10. Barbosa *de Offic. & potest.*
Episcopi Alleg. 15. n. 4. Pirhing *n. 2.*
Qui Clerici, vel voventes. Sanch. *L. 7.*
de Matr. disp. 30. n. 8. qui tamen
 hanc Sententiam *L. 4. Moral. c. 35.*
n. 9. postea retractavit, cum quo
 proinde . . . Dicendum est, à Ma-
 trimonij impedimento dirimente, &
 obligatione continentiae nullo modo
 excusari, qui post obrentum usum
 rationis Sacro Ordine initiatus est,
 antequam annos pubertatis attinge-
 ret, nam ex utroque titulo obliga-
 tur, videlicet tum ex præcepto Ec-
 clesiae, quod Ordini annexum est,
 tum ratione solemnisi voti castitatis,
 quod Ordinatus tacite emittit, ut
 difficulter negari potest; eo ipso
 enim, quod ponitur habere usum
 rationis, sufficienter intellexit, in
 quem statum assumeretur, & quæ
 eidem obligationes annexæ essent:
 ergo re ipsa has obligationes contra-
 xit, ut teneatur ad continentiam,
 sitque deinceps inhabilis ad nuptias
 contrahendas tum ratione Ordinis
 validè suscepti, tum ratione voti,
 quod tacite emisit, quia qui prin-
 cipale liberè eligit, vult etiam id,
 quod novit esse accessorium: sed
 principale est Ordo, accessorium
 verò est votum, & obligatio ad
 continentiam: ergo qui vult suscipere
 Ordines ante decimum sextum an-
 num, vult etiam obligationes Or-

dini annexas, scilicet votum castita-
 tis, & inhabilitatem ad nuptias.

Quod verò dicitur, talem non
 posse se Deo validè obligare per vo-
 tum, cum Jura Professionem quo-
 que irritent, quæ ante pubertatem,
 imò ante annum decimum sextum
 emissa est, id nihij probat, quia non
 constat, pariter irritari à Jure votum
 continentiae, quod Ordinis susceptio-
 ni annexum est; neque istud infer-
 tur ex irritatione Professionis Reli-
 giosæ, quia non eadem irritandi
 utrobique ratio est, siquidem Pro-
 fessio est status longè difficilior, &
 plura secum trahit gravia onera, pu-
 ta, aliis duo vota paupertatis, & obe-
 dientiae, clausuram, magnum vitæ
 rigorem &c. qualia Sacer Ordo Cle-
 rici sæcularis non imponit, ideoque
 multò maturiore deliberatione opus
 est in Religione capessenda, multo-
 que major ratio est irritandi Profes-
 sionem Religiosam pro ea ætate pue-
 rili, quàm sit ad annullandum vo-
 tum in Sacro Ordine. Adde, quod
 quando irritatur Professio, nihil illius
 amplius remaneat, quippe Professus
 post factam irritationem est omnino
 Laicus, econtrario semel validè or-
 dinatus retinet perpetuò Ordinem,
 adeoque statum, quem decet esse
 castitatis studiosum, & remotum à
 commercio carnis. Denique eveni-
 re sæpius potest, ut in ætate tenera,
 ac immatura quis in Religione pro-
 fiteatur, rarissimè autem hæctenus
 contigit, aliquem ante maturam
 ætatem

ætatem ordinari, quæ autem non nisi raro contingunt, lex non comprehendit. *L. Nam ad ea. ff. De Legibus: nulla igitur ratio est extendendi irrationem ab uno casu ad alterum, cum in utroque tanta diversitas sit.* Ita præter Palao, Coninck, Bonac, Perez, Hurtad. docent Sotus *L. 7. de Iust. q. 2. art. 5. Sayrus in clavi. Regia l. 6. c. 5. n. 3. Wiestner n. 11. Qui Clerici, vel voventes.*

8. Non minoris momenti difficultas est, an is, qui metu compellitur SS. Ordines suscipere, impedimentum hoc dirimens contrahat, & obligetur ad continentiam? qua in re quæstio non est de eo, qui ex meta sine voluntate suscipiendi Sacramentum solum simulatè Ordines suscipit, quia talis invalidè ordinatur: nec etiam de eo, qui metu ex alia causa incusso ordinatur, ut periculum evadat, veluti si inimicus, aut rivalis alicui machinetur mortem, & hic suscipiat Sacros Ordines, ut alter horum reverentiâ à captis deficiat, quem certum est, teneri ad continentiam; idemque dicendum de eo, qui metu justè incusso compellitur ordinari. De eo duntaxat quæstio est: an, qui per metum gravem, & cadentem in constantem virum, eumque injustè incussum, compellitur ad SS. Ordines, contrahat impedimentum dirimens, de quo hic nobis sermo est, & obligetur ad continentiam?

Non obligari docent Sanch. *L. 7. disp. 29. n. 5. Azor tom. I. L. 13. c. 14. q. 8. Navarr. Consil. 2. de His,*

*quæ vi. n. 1. Filiuc. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 124. Bonac. l. c. n. 12. Coninck l. c. n. 145. Barbosa de Offic. & potest. Episcopi. Allegat. 15. n. 5. Gobat tr. 8. cas. 20. n. 764. Dicastillo disp. 1. de Sacrament. Ordinis dub. 29. n. 432. & seqq. Gobat tr. 8. cas. 20. n. 764. Perez disp. 27. de Matr. Sect. 5. n. 7. & seq. Sporer &c. juxta quos Authores, aliosque ab ijs citatos sic ordinati non tenentur ad continentiam, nec datur in ijs impedimentum dirimens Matrimonium, sed possunt, nisi velint susceptum Ordinem exercere, transire ad nuptias, pro qua sua opinione ita ratiocinantur: quia si tenerentur ad continentiam, & Ordo susceptus esset impedimentum dirimens Matrimonium, id haberetur vel ex constitutione Ecclesiæ, vel ratione voti solemnitis? non ratione hujus; nam votum, in quo Clericorum Sacris initiatorum obligatio ad castitatem servandam, & inhabilitas ad Matrimonium fundatur, gravi, & injusto metu editum, ipso facto irritum, ac nullum est. *c. Perlatum est. & c. Cum dilectus. De His, quæ vi &c.* cum autem nolit Ecclesiæ subsistere vota ex metu edita, sed ea irritet, velitque carere effectu, credibile non est, eam nihilominus velle, talem ad castitatem obligare ratione Ordinis, hanc enim obligationem solum imponit ijs, qui voluntariè, & modo ordinatio, ac consueto suscipiunt Sacros Ordines, non verò, qui gravi metu ad hoc adi-*

guntur : ergo ex neutro capite est obligatio.

9. Quamvis verò hanc Sententiam probabilem , ac tutam arbitrentur Authores mox citandi, nihilominus opposita videtur esse preferenda , pro qua stant Palao *disp. unic. de Sacram. Ord. pu. 17. n. 13.* Vasq. 3. p. *disp. 246. c. 3.* Basil. Pontius *L. 7. c. 29. per totum.* Tambur. *L. 7. de Ordine c. 3. §. 3. n. 13.* Paulus Comitotolus *L. 1. Respons. Moral. q. 55. Præpos. in 3. p. 8. Th. q. un. de Sacram. Ord. dub. 20. n. 203.* Diana *p. 3 tr. 4. Resol. 193.* Wiestner *n. 15. Qui Clerici, vel voventes.* Imò ipse Sanchez Sententiam hanc vocat valde probabilem; ego autem eam probabiliorem censeo , & conformiorem ijs, quæ suprâ diximus. Ratio est, quia qui metu compulsus ordinatur, validè ordinatur, nam absolutè vult ordinari, cum metus non tollat, sed relinquat simpliciter voluntarium; & coacta voluntas revera voluntas est juxta *L. Si mulier. §. 5. ff. Quod metus causa.* etsi voluntarium non nihil imminuat, seu reddat involuntarium secundùm quid : dum ergo simpliciter volens ordinatur, vult etiam id, quod Ordini annexum est; huic verò annexa est ex constitutione Ecclesiæ inhabilitas ad nuptias contrahendas, & votum solemnè castitatis, quod est impedimentum dirimens : utrumque igitur vult, & consequenter ex utroque titulo obligatur ad continentiam, videlicet ratione Or-

dinum, ac Lege Ecclesiastica, & ratione voti, quod irritum esse, & invalidum, ex suprâ cit. cc. non ostenditur, nam ibi sermo est de voto solemnè, quod ex metu emissum est in professione Religiosa, non verò de voto, quod est annexum SS. Ordinibus, inter quæ quia non intercedit eadem ratio, mala fit argumentatio, ut suprâ dictum est *n. 7.* à professione Religiosa ad votum Ordinis, siquidem illa inducit perpetuam rerum omnium, & ipsius propriæ voluntatis abdicacionem, penitque in statu multò difficiliore, quàm Ordinatio Sacra; ergo quod de uno statutum est, non debet dici, statutum quoque esse de altero, de quo id ipsum statuendi non est eadem ratio; atque ideo sic Ordinatus verè contrahit impedimentum dirimens, & sine dispensatione nequit inire Matrimonium, quæ tamen ut illi concedatur, hic ipse metus justam causam præbet; atque ita testante Vasquez observat Stylus Romanæ Cancellariæ, quæ liberam dare solet facultatem ducendi uxorem sic ordinatis, non quèd putet, nullum esse votum, nullumque adesse impedimentum, sed quia judicat, propter metum justam causam adesse dispensandi, quam dispensationem necessariam esse, etiam Perez asserit, licet cæteroque contrariam opinionem propugnet, nam *l. c. n. II.* expressè dicit : *si tamen velit contrahere Matrimonium, oportebit vitare*

vitare scandalum, & publicæ existimationi Ecclesie satisfacere, ideoq; necessarium erit à Summo Pontifice facultatem obtinere, quam facillè obtinebit.

10. Quæ hæcenus diximus, intelligenda sunt de Ecclesia Latina, nam Græci in multis à nobis discrepant, quamquam in multis etiam conveniant. Primb conveniunt nobiscum, quòd Episcopi debeant esse cælibes, quidd enim apud illos olim usitatum fuerit, de quo videri potest Basilius Pontius l. 7. de Matr. c. 23. n. 74. hoc tempore ad Episcopatum ab eis nemo assumitur, qui uxorem habuerit, sed Religiosus tantummodo castitatem professus, vel qui extra Religionem castitatem perpetuò servat, & jam uxorem non habeat, ut se à viris Græcis fide dignis, cum esset Romæ, accepisse testatur Vasq. tom. 3. in 3. p. S. Th. disp. 248. c. 1. ad finem. Secundò conveniunt nobiscum, quòd post susceptos SS. Ordines Presbyteratùs, Diaconatùs, & Subdiaconatùs non liceat ijs Matrimonium contrahere; estq; ejusmodi Matrimonium etiam apud ipsos irritum, ac nullum ex constitutione Ecclesie, ut docent Azor tom. 1. l. 13. c. 12. q. 5. Vasq. l. c. disp. 249. c. 4. n. 32. Rebellus p. 2. de oblig. iust. l. 3. q. 12. n. 4. Bonac. q. 3. de Imped. Matrim. pu. 9. n. 13. Differunt verò ab Ecclesia Latina, quòd in ista Clerici in majoribus constituti ab omni usu conjugij, etiam ante Ordines sacros contracti, perpetuò abstine-

ant; è contrario apud Græcos conjugati quoque ad SS. Ordines promoventur, ijsq; etiam Sacerdotibus, permittitur usus conjugij ante sacros Ordines celebrati, non quidem pro omni tempore, & sine omni limitatione, sed tunc solùm, quando altaris ministerio deservire non debent; non enim quotidie singuli sacris operantur, sed Dominicis duntaxat, & festis diebus, quotidie verò extra quadragenarij jejunij tempus unum tantummodo missæ sacrificium pro universo populo faciunt, & offerunt: eo igitur tempore, quo vel ex lege, vel consuetudine quis debet sacris operari, tenetur lege castitatis, eumq; oportet servare continentiam, & ab uxore abstinere, non item reliquis temporibus, cum tesse Innocentio III. c. Cum olim. De Cleric. conjug. votum castitatis, quod in Ecclesia Latina emittunt Subdiaconi, Græci non acceptarint, quem morem hodie in ipsis tolerat Catholica Ecclesia. Wagneteck in Exegesi cit. c. Azor l. c. c. 13. q. 1. mortuò autem hac sua conjuge non possunt validè transire ad alias nuptias, Filliuc. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 121.

11. De Matrimonio hucusq; diximus, quod ab Ordinato contrahitur, & cujus sacer Ordo, votumq; solemne in eo tacitè emissum conjugij impedimentum dirimens est: non ita pariter invalidatur, ac dirimitur per SS. Ordines validè susceptos Matrimonium priùs contractum, ut

clare deciditur in *Extravag. Vn. Ioannis XXII. de Voto*, ubi dicitur, quod votum solemnizatum per sacri Ordinis susceptionem dirimat quidem Matrimonium post contrahendum, non autem Matrimonium antea contractum, etiamsi id per carnis copulam consummatum non sit, eo quod nec Iure Divino, neque per SS. Canones reperitur hoc statutum; & hæc est differentia inter Ordines Sacros, & professionem Religiosam, quod professio dissolvat Matrimonium non solum sequens, sed etiam antecedens, si tamen consummatum non fuerit, ut in præcedentibus dictum est, Ordines vero majores dissolvant tantummodo Matrimonium, quod contrahitur post susceptionem ipsorum Ordinum. Cur autem Ecclesia potius statuerit, ut per ingressum in Religionem dirimeretur Matrimonium ratum, quam per susceptionem SS. Ordinum, hæc ratio assignari potest, quod, dum quis per professionem se totum tradit Religioni, cum ea quodammodo spirituale aliquod Matrimonium contrahat, cui merito cedere debet carnale prius initum; imò ut notat *Engl in Manuali Paroch. p. 3. c. 5. §. 5. de Ordine n. 3.* ingrediens Religionem censetur spiritualiter mundo mortuus, ut dicitur in *c. Placuit. 16. q. 1. junctâ Glossâ v. Mortuus.* & ab omni consortio prioris sponsæ in perpetuum separatur; non ita Clerici in sacris constituti pro mundo mortuis habentur, nam retinent propriæ voluntatis ac-

bitrium, & bonorum suorum dominium, ac remanent in sæculo, sui que juris, nec ita separantur à sua conjugæ, omnemque eius curam deponunt, ut pristinus ardor non aliquando reviviscat; & exponantur tentationi mutata voluntate ad relictam uxorem revertendi.

12. Posse autem licite valideque maritum transire ad SS. Ordines, communis est omnium sententia, quando vel ipsi licitum est facere divortium quoad torum, & cohabitationem, aut Religionem intrare etiam invitâ uxore, vel quando in hoc ultro consensus præstat uxor; tunc vero circa illam id ipsum observandum est, quod fieri debere diximus casu præcedente, quando eâ consentiente Religionem vir ingreditur, ut nempe ipsa quoque, si fuerit juvenis, Religionem ingrediatur, & in ea profiteatur, aut saltem votum continentie in sæculo emittat, si senex fuerit, & non suspecta de incontinentia. *c. Ad Apostolicam. De Convers. conjug. Perez disp. 27. Sect. 9. n. 5. & seqq. Bonac. q. 3. de imped. Matr. pu. 9. n. 18.* quo casu vir cum conjugis consensu ad sacros Ordines promotus nequit deinceps petere, aut reddere debitum conjugale, quia voto castitatis tenetur. Quod si tamen prius amore reaccensus ad eandem regrediatur, eamque de nunc carnaliter cognoscat, grave quidem sacrilegij crimen committet contra Religionem ob circumstantiam utriusque personæ

Deo

Deo dicatæ, & specialiter Deo desponsatæ per votum, non tamen peccabit contra continentiam peccato fornicationis, quando ea vel manens in sæculo se voto castitatis solum simpliciter obstrinxit, vel Monialis effecta in Religione solemniter professæ est post consummatum in sæculo Matrimonium, neutro enim casu tunc Matrimonij vinculum dissolvitur, sed integrum perseverat, unde accessus ille non est ad non suam, sed ad propriam conjugem, ac proinde nulla committitur fornicatio, liberique ex tali congressu geniti in rigore, & ex natura rei non illegitimi, sed naturaliter, ac civiliter legitimi sunt, consequenter hereditariæ successionis, aliorumque jurium, & honorum capaces; in Jure tamen Canonico, paternam incontinentiam, & sacrilegium abominante, habentur quodammodo pro illegitimis, & instar illorum irregulares sunt, ita ut sine Sedis Apostolicæ licentia ad SS. Ordines, & beneficia Ecclesiastica promoveri nequeant, ut docent Laym in *c. Literas. de filijs Presbyt. n. 1. & 2.* Perez *cit. disp. Sect. 10. n. 1.* Sanch. *l. 9. de Matr. 38. n. 7.* & elegantissime Suarez *disp. 50. de Censuris Sect. 2. n. 4. & 5.* Aliter dicendum est, quando uxore consentiente ipse transivit ad SS. Ordines, & ea Religionem professæ est, priusquam Matrimonium consummarunt, sic enim per solemnem professionem uxoris solutum est Matrimonium etiam quoad vinculum, idcirco si

deinceps eam carnaliter cognoscat, verè accedit ad non suam, idemque peccatum committit, ac si cum quavis alia moniali peccaret, prolesque inde genita non solum illegitima est, sed spuria, utpote ex damnato coitu generata. Wiestner *n. 24.* & alij Canonistæ passim in Titulo *Qui filij sint legitimi.*

13. Quòd si verò uxore ignorante, vel invitâ ad SS. Ordines maritus transeat, validè quidem eos recipiet, semper tamen mortaliter illicitè, ut iterum communis est sententia, sive id fiat post Matrimonium consummatum, sive solummodo ratum, sicque ascendens ad sacrum Ordinem sine uxoris licentia suspensionem, & irregularitatem incurrit, ut definitur in *cit. Extravag. Vic. De Voto*, unde neque in Ordine suscepto ministrare potest, nec ad superiorem promoveri, nec Beneficium, aut officium Ecclesiasticum, quantumvis modicum, atque etiam minoribus Ordinibus deputatum, obtinere; potestque ab uxore relicta revocari sic ordinatus, etiam si ad ipsum Pontificatum electus esset, ut habet Sanch. *l. 7. disp. 38. n. 12.* & Bonac. quò casu tenetur reddere debitum uxori petenti, cum ea sine culpa, & voluntate sua privanda non sit suo jure, petere tamen ipse non potest, eo quòd per votum castitatis sacris Ordinibus adnexum se obligaverit ad abstinendum ab omni actu venereo, nec obest congressus hic conjugalibus soboli inde generatæ, quò

quò minus ea legitima sit, nam licet Ordines validè suscepti sint, quia tamen id factum est illegitimè contra legis dispositionem, idcirco non possunt Matrimonio, aut soboli quidquam officere, siquidem id verum Matrimonium est, quapropter proles in eo genita legitima est, etiam tunc, quando pater contra obligationem suam, & votum debitum conjugale non tantum reddidisset, sed petisset cum peccato gravi, ac sacrilegio, adhuc enim nascitur proles in vero Matrimonio. *Suar. l. c. n. 4.*

14. Ex istis modò clarè patescit, quid in casu præsentè de Heriberto sentiendum sit; nempe dicendum, validè ipsum fuisse ordinatum, imò & licitè. De priore sufficienter constat. Alterum inde patet, quia ea de morte conjugis habuit testimonia, ut de illius certitudine prudenter dubitare non potuerit, licitè igitur, sublato, uti credebat, Matrimonij vinculo, jam liber effectus, & solutus ab omni ligamine Sacros Ordines petere, eisdemque Episcopus eidem impertire potuit, neque contraxit hoc factò ullam irregularitatem, hæc enim in ejusmodi casu imponitur ut pœna, proinde culpam præsupponit, ut per se evidens est, & non obscurè colligitur ex eo, quòd sæpius citata Extravag. Joannis XXII. utatur verbo *non præsumat*, & statim: *quòd si secus à quoquam forsitan attentatum fuerit: punit igitur Jus Pontificium solummodo præsumentem, vel attentantem ascendere ad Sa-*

crum Ordinem, & ad pœnam hanc incurendam dolus requiritur, & inlicita quædam, qua temerariè quis ausit ad SS. Ordines ascendere; ab ea verò excusat ignorantia, quæ affectata non est, & cum ingenti temeritate conjuncta, ut docet Sanch. *L. 7. disp. 49. n. 2.* Filliuc. *tr. 10. p. 2. c. 4. n. 159.* unde licet, dum conjugi viventi cohabitare cogitur, ab Ordinis exercitio abstinere debeat, dum indecens sit, eum in Sacris ministrare, & rei uxoriæ simul operam dare: conjugè autem mortuà redire poterit ad exercitium sui Ordinis, à quo transper suspensus fuerat, non per suspensionem, quæ pœna sit, sed quia hoc usitatum est, & exigitur in Ecclesia ob dignitatem, & decentiam statûs Clericalis, & Sacri Ministerij, cum alij, qui temerariè, ac culpabiliter promoti sunt ad SS. Ordines, invitâ, vel ignorante uxore, non solum durante Matrimonio, sed etiam eo soluto in Ordine suscepto ministrare nequeant, aut ad Superiorem provehi, vel ad Officium aliquod, aut beneficium promoveri, hæcque suspensio, & irregularitas, quamvis soluto Matrimonio, teste Bonacina *disp. 3. de suspensione pu. §. 1. n. 13.* est reservata Pontifici, nisi contingat ipsum in Religionem ingredi, & in ea profiteri, tunc enim dispensare cum eo Episcopus poterit, ut habetur in dicta Extravag. junctâ Glossâ V. *Diocesanus, & singulis præmissorum.* Rebellus *p. 2. de oblig. iust. L. 3. q. 12. n. 13.* §. III.